

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΙΜΗΤΙΚΗΣ ΠΛΑΚΕΤΑΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ
ΜΙΧΑΛΗ ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΥ ΣΤΟ ΔΗΠΕΘΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
(30-3-2014)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΥ

Ο Μιχάλης Τούμπουρος γεννήθηκε στην Άρτα στις 29 Σεπτεμβρίου 1959 και απεβίωσε στις 3 Μαρτίου 2010. Γονείς του ο Στέφανος και Ελένη Τούμπουρου και αδελφή του η Μαρία Τούμπουρου.

Η αγάπη του για την επιστήμη ξεκίνησε πολύ νωρίς. Την τελευταία τάξη του τότε εξατάξιου Γυμνασίου, ο Μιχάλης την έβγαλε στην Αθήνα, δίνοντας κατατακτήριες εξετάσεις όπου πέρασε στην Ιατρική Σχολή Αθηνών. Εκεί, στην Αθήνα, οι προβληματισμοί του για τη ζωή και το θάνατο και η αγάπη του για την τεχνολογία, τον οδήγησαν να ακολουθήσει την ειδικότητα του Πυρηνικού Ιατρού, να κάνει μεταπτυχιακές σπουδές και να αποκτήσει διδακτορικό με άριστα, παίρνοντας έτσι και τον τίτλο του διδάκτορος του Πανεπιστημίου Αθηνών. Οι ανησυχίες του όμως δεν περιορίζονταν μόνο στην ενασχόλησή του με την επιστήμη του και τον άνθρωπο σε σχέση με το σώμα του, αλλά αναζητούσε την ουσία της ανθρώπινης ύπαρξης, τον άνθρωπο σε σχέση με την ψυχή του. Η αναζήτησή του αυτή ερέθισε την καλλιτεχνική του φύση. Όπως ο ίδιος έχει πει: *«Δεν υπήρχε ούτε ωδείο για να σπουδάσω στην Άρτα.....Μουσική δεν σπούδασα. Ερασιτέχνης μουσικός είμαι. Με σαγήνευσαν όμως οι μελωδίες. Αυτό που με συνεπήρε ήταν οι τραγουδοποιοί. Με μάγεψε η δύναμη που μπορεί να έχει κάποιος. Να μπορεί κάποιος με ένα όργανο και μία φωνή να πει δικά του πράγματα. Μου άρεσε η μοναχικότητα τους.»*. Μουσικός, ζωγράφος, ποιητής και έχοντας αυξημένη την αίσθηση του χιούμορ και σκιτσογράφος.

Από **το 1977**, πλέον είναι ενεργός μουσικός στα μουσικά δρώμενα της ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών σε οργάνωση πολλαπλού τύπου εκδηλώσεων και συμμετοχή πολλών καλλιτεχνών.

Το 1978 γράφει την πρόζα «Πρωτοετής» σε κείμενο/στίχους και μουσική δική του υπογράφοντας και την σκηνοθεσία που παρουσιάστηκε με επιτυχία σε όλες τις πολιτιστικές εκδηλώσεις των πανεπιστημίων της Αθήνας, στην Ίριδα (θεατρική Κεντρική Σκηνή Πανεπιστημίων – Ιπποκράτους) και στον εορτασμό του Πολυτεχνείου το ίδιο έτος.

Το 1979 σκηνοθετεί και συμμετέχει υποκριτικά στην πανεπιστημιακή θεατρική σκηνή παρουσιάζοντας το έργο «ΑΧΑΡΝΗΣ» του Αριστοφάνη. Την ίδια χρονιά συμμετέχει ως μουσικός στην ορχήστρα των Δήμων του Μίκη Θεοδωράκη, ενώ παράλληλα συμμετέχει σε ορχήστρες που δίνουν συναυλίες σε όλη την Ελλάδα ως μουσικός εγχόρδων και κρουστών.

Το 1980 με ομάδα μουσικών ιδρύει πολυπληθή λαϊκή κομπανία. Γράφει τραγούδια και στίχους και τα παρουσιάζει σε μαγαζιά της Αθήνας.

Το 1981 για πρώτη φορά αρχίζουν να μεταδίδονται τραγούδια του (στίχοι και μουσική) στην ΕΡΤ από την εκπομπή της Δήμητρας Παπαδοπούλου «Πάμε Γυρεύοντας».

Το 1982, η πρώτη του δισκογραφική συμμετοχή στη μουσική δουλειά του Μιχάλη Τόμπλερ «Μούμπλε – Μούμπλε». Το ίδιο έτος αποτελεί μέλος της ορχήστρας του συνθέτη Γ. Κυρίτση με ερμηνεύτρια τη Λήδα δίνοντας συναυλίες σε πολλά μέρη της Ελλάδας. Συμμετέχει και συνεργάζεται στην έκδοση του περιοδικού «Το αυγό» με τον Μανώλη Ρασούλη.

Την επόμενη χρονιά το 1983 παρουσιάζει τραγούδια στο ΣΠΟΡΤΙΝΓΚ στην κεντρική συναυλία του Μανώλη Ρασούλη.

Το 1987 και 1988 συμμετέχει σε συναυλίες του Μακρή, Βασίλη Νικολαΐδη και λοιπών στην Αθήνα και την περιφέρεια. Το 1988 μέσω του Νίκου Κυπουργού ακούει τη δουλειά του στη σύνθεση, ο Μάνος Χατζιδάκις και τον προωθεί στην δισκογραφική εταιρεία «ΣΕΙΡΙΟΣ».

Το Σεπτέμβριο του 1991 συμμετέχει στους ΑΓΩΝΕΣ ΛΑΪΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ που διοργανώνει ο Μάνος Χατζιδάκις με το τραγούδι «Μονολογώντας» με κριτική επιτροπή τους: ΜΑΝΟ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ, ΜΙΚΗ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΟ ΚΟΥΡΟΥΠΙΟ, ΝΙΚΟ ΚΥΠΟΥΡΓΟ, ΠΑΝΤΕΛΗ ΒΟΥΛΓΑΡΗ, ΝΤΟΡΑ ΤΣΑΤΣΟΥ, ΜΙΧΑΛΗ ΓΚΑΝΑ, ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΑΝΝΗΜΑΡΑ, ΔΙΟΝΥΣΗ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟ και αποσπά το 3ο βραβείο Σύνθεσης και Στίχου. Η Καλαμάτα τον μαγεύει και για προσωπικούς και επαγγελματικούς λόγους την επόμενη χρονιά, **το 1992** εγκαθίσταται μόνιμα και ασκώντας το επάγγελμα του Πυρηνικού Ιατρού ανοίγει δικό του ιατρείο. Η Καλαμάτα πλέον αποτελεί το νέο του πεδίο δράσεως και στα καλλιτεχνικά δρώμενα.

Οι καλλιτεχνικές του ανησυχίες βρίσκουν πρόσφορο έδαφος και ένα χρόνο αργότερα **το 1993** συνεργάζεται με το θεατρικό σχήμα ΕΘΕΚ και γράφει μουσική στα έργα «Μαγγανοπήγαδο» (σκηνοθεσία Γ. Αποσπύρη) και «Κάτι τρέχει» (σκηνοθεσία Αλίκης Αλεξανδράκη).

Το 1994 - 1995 ιδρύει με άλλους παράγοντες της Καλαμάτας το θεατρικό σχήμα ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ συμμετέχοντας (είτε συνθέτοντας είτε έχοντας τη μουσική επιμέλεια) σε 14 θεατρικά έργα, σε σκηνοθεσία των Αλίκης Αλεξανδράκη και Κώστα Κατσουλάκη (Πώς να ληστέψεις μία τράπεζα, Ένα καπέλο γεμάτο βροχή, DA, Οκτώ γυναίκες κατηγορούνται, Μαύρη κωμωδία, Κι όμως κάπως έτσι, Το σώσε, Τρωάδες, Η Κυριακή των παπουτσιών, Γέρμα, Τα κόκκινα φανάρια, Τα σκουπίδια, Τα θεϊκά λόγια, Αταίριαστο ζευγάρι), σε πολλά εκ των οποίων συμμετέχει επίσης ως ηθοποιός, με εξαιρετική επιτυχία.

Το Σεπτέμβριο του 1996 παντρεύεται την Ελένη Πετρουλέα και τα επόμενα χρόνια αποκτούν δύο κόρες, την Ματίλντα και την Αναστασία.

Το έτος 2001 αποσπά το 1^ο βραβείο Μουσικής για τη μουσική συνθετική δουλειά και τα τραγούδια σε δικούς του στίχους στο θεατρικό έργο «Τρωάδες» του Ευριπίδη στο Φεστιβάλ Θεάτρου Καρδίτσας.

Το έτος 2002 και το καλοκαίρι του 2004 συνεργάζεται γράφοντας μουσική για το θεατρικό σχήμα της Ρόδου «ΠΡΑΞΙΣ» (Τρωάδες – Ευριπίδη, Τέλος Καλοκαιριού – Γ. Ηλιόπουλου).

Το έτος 2004 αποσπά το 1^ο βραβείο Μουσικής για τη μουσική συνθετική δουλειά του στο θεατρικό έργο «Γέρμα» του Federico Garcia Lorca στο Φεστιβάλ Θεάτρου Βέροιας.

Από το 2001 γίνεται συνεργάτης του ραδιοφωνικού σταθμού «ΣΤΑΘΜΟΣ 105,8» στην Καλαμάτα με σχόλια και κείμενα. Και από το 2004 με τακτική προσωπική εβδομαδιαία εκπομπή με τον τίτλο «Καθρέπτες και Θρύψαλα».

Τον Αύγουστο του 2004 συμμετέχει στην ορχήστρα του Νίκου Ξανθούλη στο θίασο της Άννας Συνοδινού στην παράσταση «Ευμενίδες» του Αισχύλου που παρουσιάζεται στην Επίδαυρο και τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου, σε αρχαίο κείμενο, στο Ηρώδειο.

Η αναβίωση του θεσμού «Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης» από τον οποίον είχαν αναδειχθεί στο παρελθόν σπουδαίοι μουσουργοί, τον οδήγησε να παρουσιαστεί στο ομώνυμο φεστιβάλ **το Νοέμβριο του 2006** με το τραγούδι «Άρωμα», σε μουσική και στίχους δικούς του. Έχοντας πάντα μια θετική άποψη για τους αγώνες τραγουδιών είχε πει ο ίδιος για την συμμετοχή του, *«εγώ πιστεύω πως κάποιος που παράγει καλλιτεχνικό έργο πρέπει να εκτίθεται. Είναι πολύ πιο γόνιμο για τον ίδιο πρώτα – πρώτα»*. Τον ίδιο χρόνο (2006) το τραγούδι του με τίτλο «Είναι νύχτα και τα ξέρει όλα» σε στίχους Μιχάλη Γελασάκη ερμήνευσε ο Μανώλης Μητσιάς στο δίσκο «Ένα τσιγάρο και ένας ψεύτης».

Από το 2006 συμμετέχει στα πλαίσια του ετήσιου κύκλου εκδηλώσεων της ΔΕΤΑΚ με τίτλο «Σαν πας στην Καλαμάτα».

Το 2008 έγινε ο βασικός εμπνευστής και ιδρυτής ενός νέου τότε θεατρικού σχήματος με την συμμετοχή και άλλων παραγόντων της Καλαμάτας, του οποίου, ο ίδιος δίνει την επωνυμία ΣΥΝ ΕΝΑ και φτιάχνει και το λογότυπο αυτού.

Το 2009 μαζί με το Ωδείο Καλαμάτας κάνει τη μουσική διδασκαλία για την θεατρική παράσταση του ΣΥΝ ΕΝΑ « Η Όπερα της Πεντάρας» των Μπέρτολτ Μπρεχτ- Κουρτ Βάιλ σε σκηνοθεσία Κώστα Κατσουλάκη.

Το Μάιο του ίδιου χρόνου (2009) γράφει μουσική για την θεατρική παράσταση του ΣΥΝ ΕΝΑ, «ΓΟΝΩΝ ΑΙΜΑ» συρραφή αρχαίων

κειμένων από την Ηλέκτρα του Σοφοκλή, Ορέστη του Αισχύλου και Ιφιγένεια εν Αυλίδι του Ευριπίδη, σε σκηνοθεσία Κώστα Κατσουλάκη.

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2009 κυκλοφόρησε από την δισκογραφική εταιρεία Iyga ο πρώτος του δίσκος με τίτλο «Μονολογώντας», όπου συμμετείχαν οι Χάρις Αλεξίου, Διονύσης Τσακνής, Λάκης Παπαδόπουλος, Λαυρέντης Μαχαιρίτσας, Μπάμπης Στόκας και Πάνος Μουζουράκης. Επίσης, το τραγούδι του με τίτλο «Ραντεβού» συμπεριλήφθηκε στον δίσκο της Χάρις Αλεξίου «Η αγάπη θα σε βρει όπου και να 'σαι».

Τον Νοέμβριο του 2009 ανέβηκε η θεατρική παράσταση από το ΣΥΝ ΕΝΑ «Λόξα και Δόξα» του Γιάννη Ξανθούλη σε μουσική που είχε γράψει ο Μιχάλης Τούμπουρος και σε σκηνοθεσία Κώστα Κατσουλάκη.

Στις 2.00 περίπου τα ξημερώματα της 3^{ης} Μαρτίου 2010 ο Μιχάλης Τούμπουρος αφήνει την τελευταία του πνοή στην άσφαλτο.

Ο Μιχάλης Τούμπουρος όποτε κλήθηκε να παράσχει την δημιουργική και καλλιτεχνική του υπόσταση στο Δήμο Καλαμάτας, ήταν πάντα παρών, συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις του Δήμου Καλαμάτας που αφορούσαν είτε την Παγκόσμια Μέρα Θεάτρου, είτε την επέτειο της 23^{ης} Μαρτίου, όπου η μουσική του μέχρι και σήμερα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της Αναπαράστασης, είτε σε παραστάσεις του Δημοτικού Ωδείου Καλαμάτας, είτε σε οιαδήποτε εκδήλωση για την προβολή της πόλης μας που του ζητήθηκε. Άλλωστε αγάπησε την Καλαμάτα, με πάθος. Πολιτογραφήθηκε Καλαματιανός. Έζησε και πρόσφερε στην Καλαμάτα την ίδια του τη ζωή.

Το θέατρο για τον Μιχάλη, αποτελεί ένα μεγάλο και λατρεμένο κεφάλαιο στη ζωή του και όπως έχει πει ο ίδιος, *«Το τραγούδι και το θέατρο έχουν ένα κοινό τόπο: Το λόγο. Ένα τραγούδι είναι μία σύντομη χρονικά θεατρική πράξη. Το θέατρο απ' την άλλη εσωκλείει τη μουσική, το ρυθμό. Πίσω απ' όλα αυτά όμως δεσπόζει η ανάγκη της δημιουργίας, της έκφρασης και της επικοινωνίας με αλλιώτικους απ' την καθημερινότητά μας κωδικούς. Κρυφούς κωδικούς που μαγεύουν. Μία άλλη οπτική των πραγμάτων ας πούμε. Μια άλλη διάσταση»*.

Ως μέλος του θεατρικού σχήματος ΣΥΝ ΕΝΑ το οποίο πλέον φέρει και στην επωνυμία του το όνομα του Μιχάλη Τούμπουρου και ένας από τους ανθρώπους που παρακολούθησαμε τη διαδικασία γέννησης του ονόματος και του λογότυπου του σχήματος, ειδικότερα θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα γεγονός στο οποίο ήμουν παρούσα και το οποίο είναι σε πολλούς άγνωστο, καταδεικνύει όμως τη στάση και θέση του Μιχάλη σε ό,τι ήθελε να δημιουργήσει. Πριν καταπιαστεί με οτιδήποτε το βασάνιζε πολύ στο μυαλό του και του άρεσε να δίνει τη σφραγίδα του

στο δημιούργημά του. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που ο Μιχάλης ως ιδρυτής του θεατρικού σχήματος ΣΥΝ ΕΝΑ, ένα βράδι του Νοέμβρη του 2008 χωμένος σε διάφορες σκέψεις και συναισθήματα, πηγαينوερχόταν στο μικρό στούντιο που διατηρούσε στο ψηλότερο σημείο του ιατρείου του, αετοφωλιά το λέγαμε, αναλογιζόμενος τι είναι ζωή, γέννηση και θάνατος, τι είναι πολιτισμός, τι είναι τέχνη, τι είναι θέατρο, τι είναι μια θεατρική ομάδα, τι θέλει να προσφέρει ο ίδιος με την νέα θεατρική ομάδα στην πόλη μας και άλλα πολλά που του περνούσαν από το μυαλό. Πηγαينوερχόταν λοιπόν, στο μικρό στούντιο που το διέσχιζε με δύο - τρεις δρασκελιές, ψηλός, με τα κατσαρά του μαλλιά φουντωμένα, τινάζοντας τα χέρια του αριστερά και δεξιά, χαρακτηριστικές κινήσεις του, έτοιμος να εκτοξευθεί. Ξαφνικά κάθεται μπροστά από την κονσόλα ήχου, κάτι γράφει σε ένα από τα τετράδια που είχε πάντοτε ανοιγμένα για να καταγράφει κάθε στιγμή τις σκέψεις του και λέει αποφασισμένος *«θα τετραγωνίσω τον κύκλο»*. Σημειωτέον ότι ο Μιχάλης σε όλη του τη ζωή να τετραγωνίσει τον κύκλο επιθυμούσε, το αδύνατο, το ανέφικτο, το δύσκολο. Η έκπληξή μου για το τι ήθελε να πει βγήκε με ένα άναρθρο επιφώνημα και η απάντησή του ήταν ο σχεδιασμός μιας σπείρας που στο εσωτερικό της είχε ένα γεωμετρικό σχήμα, ένα τετράγωνο. Μου το έδειξε και κάτω από ένα στίχο που μόλις είχε φτιάξει ακολουθούσε το σχήμα που είχε σχεδιάσει. Ο στίχος έλεγε: *«Διορισμένοι δότες και δόλιοι ιδιώτες τα ονόματά τους ξεχνώ... μαζί μ' αυτούς που βρίζουν, τον Κέρβερο ταΐζουν και 'γώ τρέχω να σωθώ»*. Το ξανακοίταξε και είπε *«Να η σπείρα του Αρχιμήδη, αυτό θα είναι το σύμβολο του ΣΥΝ ΕΝΑ, το σύμβολο της Ζωτικής Δύναμης. Αυτό για μένα είναι το θέατρο, είπε, Ζωτική Δύναμη»*. Η πρωτόλεια ιδέα της σπείρας ως σήμα του ΣΥΝ ΕΝΑ τις επόμενες μέρες τον απασχόλησε στη μορφή της, μέχρι του τελικού αποτελέσματος, έτσι όπως σήμερα το ξέρουμε.

Δεν είναι όμως τυχαίο γεγονός η αποτύπωση της Σπείρας στο λογότυπο του σχήματος, η στροβιλιστική περιέλιξη, η Σπείρα, η δίνη, η υπέρθεση δύο υλικών σωμάτων ή δύο ενεργειακών ρευμάτων, δεν είναι τίποτα άλλο παρά ο τρόπος που δημιουργείται η ζωή. Γιατί, ανατρέχοντας στην έννοια του συμβολισμού της Σπείρας, αν ανατρέξει κάποιος σε αυτόν τον συμβολισμό, θα διαπιστώσει ότι τη βλέπουμε παντού στη φύση. Από τα πανάρχαια οστρακόδερμα, έως το σχηματισμό των Γαλαξιών. Ζούμε άλλωστε σε έναν γαλαξία Σπειροειδή τύπου. Οι ανεμοστρόβιλοι, τα δαχτυλικά αποτυπώματα, ακόμα και το μόριο του DNA έχουν την μορφή της Σπείρας. Γιατρός άλλωστε ο ίδιος ο Μιχάλης, το ήξερε. Αντιπροσωπεύει ποικιλοτρόπως τόσο τις ηλιακές όσο και τις σεληνιακές δυνάμεις, και τη μεγάλη δημιουργική δύναμη, η εκπόρευση. Οι Σπείρες ή δίνες σχετίζονται με το γνέσιμο και το πλέξιμο του ιστού της ζωής και του πέπλου της Μητέρας Θεάς, η οποία ελέγχει το πεπρωμένο και υφαίνει το πέπλο της πλάνης. Η Σπείρα επίσης έχει τον

ίδιο συμβολισμό με τον Λαβύρινθο και το χορό ή το βάδισμά του. Στο μεταφυσικό πεδίο συμβολίζει τις περιοχές της ύπαρξης, τους διάφορους τρόπους μιας ύπαρξης, τις περιπλανήσεις μιας ψυχής σε εκδήλωση καθώς και την τελική επιστροφή στο Κέντρο. Η Σπείρα που συνδυάζει το σχήμα ενός κύκλου και την Δυναμική κίνησή του, συμβολίζει και τον Χρόνο. Ως μέρος της ομαλής ατελείωτης γραμμής συμβολίζει επίσης την ανάπτυξη, την συνέχεια, τον ρυθμό της αναπνοής και της ίδιας της ζωής.

Δεν είναι λοιπόν τυχαία αυτή η επιλογή του Μιχάλη, απεικόνισε αυτός ο ίδιος την ψυχή, την καρδιά και το μυαλό του ως μία δίνη που συνεχώς κινείται, ως ανεμοστρόβιλος που δεν ησυχάζει, που όταν χρησιμοποιείται ως προσωπικό φυλαχτό η Σπείρα βοηθά την συνείδησή μας να αποδεχθεί τις στροφές, τις αλλαγές και την εξέλιξη της ζωής.

Αυτός είναι ο Μιχάλης Τούμπουρος, βαθιά φιλοσοφημένος και απόλυτα ανθρώπινος.

Η Πρόεδρος του ΣΥΝ ΕΝΑ – ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΣ
Όλγα Θεοδώρου